

[Valdemar Sørensen.]

den højtærede Finansminister og den videnskabelige Sagskundskab mener derom.

I øvrigt er Tankegangen i Forslagene om Krigskonjunkturskat, Opsparingstvang og Bankbinding ikke svær at kapere selv for almindelige Mennesker uden Forudsætninger af mere nationaløkonomisk Art. Det er meget ligefremt, at naar man tager alle disse Millioner fra Folk, kan de købe for saa meget mindre, og herved lettes naturligvis det Tryk opad paa Priserne, der anses for Pengerigelighedens store Fære under Tilbagegangen i Varebeholdningerne. Men uden Forklaring kan det vel nok være noget forvirrende for mange, at i den Del af Lovkomplekset, vi her taler om: Forhøjelse af Tobaks- og Spiritusafgiften, gaar Finansministeren lige den modsatte Vej. Her indstilles Bestræbelserne aldeles ikke paa at holde Priserne stabile, men tværtimod paa at rykke dem endnu et godt Stykke i Vejret. Bevares, ingen her i Rigsdagen vil misforstaa Ministerens Hensigter. Der kan ikke kræves Lønforhøjelse, fordi Tobak og Spiritus stiger i Pris, og naar Befolkningen for sit Vedkommende har ladet de 70 Mill. Kr., Prisstigningen andrager, gaa op i Røg og Spiritusdamp, saa ligger Pengene i Statens Gemmer og kan ikke bruges til at forøge Efterspørgselen efter andre Varer og skabe Uro om deres Priser. Nogen indre Modsætning i Systemet opstaaer der saaledes ikke, fordi man lader en Række Forslag, der skal modvirke Prisforhøjelser, ledsage af et, der tjener det samme Formaal ved at medføre Prisstigning paa et bestemt Omraade, men naturligvis, hvis man mener, at en Families Indtægter de fleste Steder knap og nap rækker til Indkøb af de paatrængende Fornødenheder, saa kan det synes noget kedeligt, at den økonomiske Udvikling nu aabenbart er naaet til et Punkt, hvor Konens Trang til at ryge og Mandens Trang til ogsaa at drikke maa paakaldes som Samfundshjælp til Stabilisering af Økonomi og Pengevæsen, for det er jo det, der sker. Man maa imidlertid affinde sig hermed. Nationaløkonomien er ikke lidenskabeligt interesseret i Samfundsetik.

Vi har jo set Forslag af lignende Art adskillige Gange i en ikke fjern Fortid, og jeg skal aldeles ikke beskæftige mig med det mere eller mindre moralske i den Slags Afgifter, der her er Tale om, men udelukkende holde mig til de praktiske Følger, de har, ikke for den Befolkning, der skal betale dem — det har man nu engang sat sig ud over —, men for det Erhvervsliv, der skal leve af at sælge disse Varer, man saa flittigt

beskatter paa denne Maade. Der er allerede sagt en Del herom, og jeg kunde lige sige om Spiritusafgiften, at jeg tror, at det ærede Medlem Hr. Aksel Møller havde nogen Ret, naar han pegede paa som et Træk i Billedet af Pengerigelighedens Virkninger det Liv, der udfolder sig paa Restauranterne; men jeg maa ganske vist indskrænke det til, at det gælder kun for visse Restauranter, nemlig hele den øverste Ende af Restaurantlivet. Alle de Steder, hvor den almindelige Befolkning søger paa Restaurant, hører man mindre om og ser mindre til. Restaurantforholdene i denne By og i dette Land er saa vidunderligt indrettede, at med Undtagelse af de faa store, saakaldte mondæne Restauranter, trives Restaurantlivet i en Masse mindre Virksomheder af mere eller mindre tiltalende Art. Man har ikke andre Former. Det er ejendommeligt, at vi herhjemme i Modsætning til andre Lande ikke er kommet ind paa en Udvikling af folkelige Restauranter i større Stil med mere Lys og Luft, end der i Danmark karakteriserer de mindre Restauranter, hvor den store Befolkning kommer. Men i alle disse Tusinder af mindre Virksomheder er der slet ikke det Liv, som der er i de mondæne, tværtimod. Tilbagegangen i Befolkningens Købekraft og navnlig ogsaa Tilbagegangen i de Varer, man har at sælge, har medført Forhold, som er meget, meget tyngende for hele den Del af Erhvervslivet, der her er Tale om — og nu forhøjer man igen Spiritusafgiften, hvilket naturligvis mange Steder, hvor Pengene er mindst, vil føre til en stor Indskrænkning af Forbruget. Det føles smerteligt, og ser man bort fra de Ting, som kan siges imod Restaurantlivet i Almindelighed, og den Uvilje, man kan nære mod Spiritusdrikning, saa synes jeg, at denne Kreds af Medborgere i Tider som dem, vi lever i, har et lige saa gyldigt Krav paa et vist Hensyn fra Lovgivningsmagtens Side som alle mulige andre, og jeg kan ikke se, at den Maade, hvorpaa man opkræver denne store Ekstrabeskatning, er helt overensstemmende med et saadant Hensyn. For hvad medfører den? Den medfører ganske simpelt, at en Del af Restauranternes Personale, ikke deres Indehavere, men deres Personale, gennem Drikkepengesystemet faar en ikke ringe Indtægtsforøgelse.

Med andre Ord, den højtærede Ministers Forslag fører indirekte til det, som man i øvrigt bekæmper i hele Lovgivningen, nemlig Adgangen til Lønforhøjelse. Den højtærede Finansminister giver i Virkeligheden ved dette Lovforslag gennem den